

s főleg, hogy annak beosztását is adtuk, arra nézve pár szó magyarázatra van szükségünk. Önkénytelenül összehasonlítjuk ugyanis hazai történelmi bibliografiánkat a külföldi hasonló tárgyúakkal. Az eredmény meglehetősen leverő. Tagadhatatlan, hogy nálunk is jelent meg nem egy bibliografiai kézikönyv, melynek szerzője célját nagy buzgósággal törekedett elérni. Csakhogy e munkák mind bizonyos speciális szakokkal, jobban mondva korszakokkal foglalkoztak. Magyarországnak történelmi bibliografiája, mely a hazai történetre vonatkozó minden egyes művet, cikket stb. magában foglalná nincsen. Pedig egy ily általános bibliografiára anyagunk már elég lenne, eltekintve attól, hogy történelmi multunk is megkivánná egy ily kézikönyvet. Mindnyájan, kik Magyarország történetével foglalkozunk, nagyon jól érezzük egy ily általános segédkönyv hiányát és még jobban az eddig megjelentek elégtelenségét, melyek rendszer, beosztás tekintetében is vajmi gyakran alapos kifogás alá esnek. Ha már bibliografiát csinálunk, törekedjünk arra, hogy az beosztás tekintetében is kifogástalan legyen s felölelje lehetőleg mindazt, mi a tárgyra vonatkozik. Más szóval legyen szakszerű beosztása. Ez a cél lebegett előttünk, midőn a Heyd-féle könyv beosztását itt közöltük. Ezzel azonban távolról sem akarjuk mondani, hogy ime tessék ezt utánozni, mert hisz a cél határozza meg az eszközt. Azt sem akarjuk ezzel mondani, hogy a Magyarország történetére vonatkozó hazai kéziratok anyag is fölvétesse egy ily bibliografiába, mert ez nálunk még az utópiák országába tartozik, hiszen a hazai központi levéltárak anyaga sincs katalogizálva, nemhogy a vidékieké. E megjegyzéseinkkel csak arra akartunk rámutatni, hogy a hazai történelmi bibliografia terén nagy mulasztásokat kell még pótolnunk, s tájékoztatást akartunk nyújtani, hogyan kellene e mulasztást helyreütni.

A. A.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE.

Az Egyetemes Philologiai Közlöny 1895. évi X. füzeté csupán a *Ve g y e s K ö z l e m é n y e k* rovatában közöl minket érdeklő adatot. *Kanyaró* Ferencz munkatársunk *Ilosvai Péter* életéhez járulva új adattal, Dávid Ferencz 1571-ben kiadott vallástételének ama helyére hívja fel a figyelmet, a hol Dávid az egyszerű iskolamestert Ilosvai Pétert együtt említi két híres kálmínistával: Caroli Péterrel és Melius Péterrel, s abból a tényből, hogy Ilosvai, kinek munkái legrégebb ismert kiadásai csak 1574-el kezdődnek, már 1571-ben ismert névvel birt, valószínűnek tartja, hogy Toldi Miklós költőjének már 1574 előtt voltak a közönség kezén forgó kiadott munkái.

Az *1896. évi I. füzetben* *Becker Fülöp* Ágost a budapesti ág. hitv. evangélikus főgimnáziumának egy XV. századbeli francia imád-

ságos könyvét ismerteti. E *livres d'heures* Görgei István kir. közjegyző ajándékából került a főgimnázium könyvtárába, a ki azt édesatyja, Görgei György toporezi földbirtokos hagyatékából örökölte. A II. füzetben *Tolnai* (Lehr) Vilmos a pozsonyi ág. hitv. evangélikus liceum 1747-ben kezdődő anyakönyveiről emlékezik meg és közli az intézet azon növendékeire vonatkozó bejegyzéseket, a kik később a hazai irodalom terén kiváltak.

Az Irodalomtörténeti Közlemények 1895. évi IV. füzete a következő tartalommal jelent meg: Dr. *Heinrich* Gusztáv, Aranyos-Rákosi Székely Sándor. (II. és befejező közlemény.) — *Császár* Elemér, Mikes »Törökországi levelei«-nek keletkezése. (II. és befejező közlemény.) — *Nagy* Lajos, A tanodai dráma előzményei hazánkban. (Dr. Nagy Sándor hátrahagyott irataiból.) — **Adattár:** *Éble* Gábor, Koháry István gróf végnapjai 1731-ben. — *Czékus* László, *Jászay* Pál naplója. (VIII. közl.) — **Ismertetések, bírálatok:** Magyar irodalomtörténeti értekezések az 1893/94-iki középiskolai értesítőben. (*B. F.*) — Az 1896. évi I. füzet tartalma: *Horváth* Cyrill, Hussita emlékeink. — Ifj. *Mitrovics* Gyula, Aeneas Sylvius »De duobus Amantibus«-ának magyar átdolgozói. — *Ráth* György, Bullinger Hanrik és a magyar reformáció. — *Bayer* József, Molière »Képzelt beteg«-ének első fordítása. — **Adattár:** Prágai András életéhez. — *Dr. Récsy* Viktor, Révai Miklós levelei Paintner Mihályhoz. (3. közl.) — *Czékus* László, *Jászai* Pál naplója. (9. közl.) — **Ismertetések, bírálatok:** A magyar irodalom története. Szerk. *Beöthy* Zsolt. (*Korda* Imre.) — *Ad vocem.* (*Sz. Á.*) — Mindkét füzet végén: Irodalomtörténeti Repertorium *Hellebrant* Árpádtól.

Centralblatt für Bibliothekswesen. XII. évfolyam. 12. füzet (1895. december.) *K. Haebler*, Die Maya-Litteratur und der Maya-Apparat zu Dresden. — **Recensionen und Anzeigen:** A. von Vehelhäuser. Die Miniaturen der Universitäts-Bibliothek zu Heidelberg. II. Theil. (Rudolf Kautsch.) Zoologisches Adresbuch. (E. Roth.)

XIII. évfolyam. 1. füzet. (1896 január.) *Dr. O. Seebass*, Handschriften von Bobbio in der Vatikanischen und Ambrosianischen Bibliothek. I. — *Adolf Schmidt*, Zeilenzählung in Druckwerken. Inhaltsverzeichnisse und alphabetische Register in Inkunabeln. — *E. Reyer*. Leistung der deutschen Volksbibliotheken. — **Recensionen und Anzeigen:** August Potthast, Bibliotheca historica medii aevi. 2. Auflage. I. Halbband. (E. Dümmler.) Emile Picot, Coup d'oeil sur l'histoire de la typographie dans les pays roumains au XVI. siècle. (Hermann Suchier.) University of the State of New-York. (A. Graesel.) Karl Goedeke, Grundriss zur Geschichte der deutschen Dichtung. (W. Sch.) M. Pellechet, Catalogue des Incunables de la Bibliothèque de la Ville de Colmar. (Gabriel Meier.) E. Martini, Catalogo di manoscritti greci esistenti nelle biblioteche italiane. Vol. I. parte II. (C. Haeblerlin.)

2—3. füzet. (1896 február-márczius.) Dr. V. Seebass, Handschriften von Bobbio *stb.* II. — Dr. Karl Uhlirz, Beiträge zur Geschichte des Wiener Bücherwesens. (1326—1445.) — Friedrich Leitschuh, Zur Geschichte des Bücherraubes des Schweden in Würzburg. — Max Lane, Über Vornamenermittlung. — Recensionen und Anzeigen. Catalogus bibliothecae musei nat. hungarici. I. Incunabula. (Auguste Heller.) — Paul Meyer, Notice de deux manuscrits de la vie de Saint Remi en vers français ayant appartenu à Charles V. — Notice sur le manuscrit fr. 24,862 de la Bibliothèque nationale contenant divers ouvrages composés ou écrits en Angleterre. (G. Naetebus.) National Art Library South Kensington, Classed catalogue of printed books: Ceramics (Dr. Jean Loubier.) W. Fr. Poole, The University Library and the University Curriculum. (A Graesel.) H. Kofel, Chronik der Buchbinder-Innung zu Leipzig; P. Richter, Geschichte der Berliner Buchbinder-Innung. (P. Schwenke.) J. Deniker, Bibliographie des travaux scientifiques: sciences mathématiques, physiques et naturelles (E. Roth.)

Állandó rovatok: Mittheilungen aus und über Bibliotheken. Vermischte Notizen. Neue Erscheinungen auf dem Gebiete des Bibliothekswesens. Antiquarische Kataloge. Personalnachrichten.

Revue des Bibliothèques. V. évfolyam, 10. füzet. (1895 október.) Leon-G. Pélissier, Les Registres Panigarola et le Gridario Generale de l'Archivio di Stato de Milan pendant la domination française (1499—1513.) — H. Omont, Tables de la »Collezione Fiorentina di facsimili paleografici greci e latini, illustrati da G. Vitelli e C. Paoli.«

11. füzet. (1895 november.) Leon-G. Pélissier, des Registres Panigarola *stb.* (Folytatás.) — Léon Dorez, »Joannes« Lascaris, frère de »Janus Lascaris.« — Bibliographie: Bibliothèque nationale. Département des manuscrits: Catalogue alphabétique des livres imprimés mis à la disposition des lecteurs dans la salle de travail. (L. V.) Henri Omont, Bibliothèque nationale: Catalogue général des manuscrits français. Ancien supplément français. I. (L. V.)

12. füzet. (1895 december.) Leon-G. Pélissier, Les Registres Panigarola *stb.* (Folytatás.) — Paul Bergmans, Notes bibliographiques sur le Dictionnaires de Géographie de Deschamps: Erratum et addenda. — Bibliographie: Catalogue of the Stowe manuscripts in the British Museum. (L. D.)

Állandó rovatok: Personnel des Bibliothèques. Chronique des Bibliothèques.

Melléklet a 10—12. füzetekhez: Henri Bouchot, Catalogue de Dessins relatifs à l'Histoire du Théâtre conservés au Département des Estampes de la Bibliothèque nationale, avec la description d'Estampes raves sur le même sujet, récemment acquises de M. Destailleur. (1—48. l.).

D. Gy.